

Kateketnytt

Forum för katekes i katolska kyrkan
Nummer 1 2024

Kateketkurser kring Direktorium i hela landet

**Efter konfirmationen: att låta ungdomarna
bli en levande del av församlingen**

förord

Den återfunne sonen

Vad hade hänt om den förlorade sonen inte hade mötts av en barmhärtig fader? Vad händer när de som lämnar kyrkan inte vågar komma tillbaka? Vad är det för evangelium vi förkunnar om vi inte klarar av att välkomna människor tillbaka till Guds kyrka?

Många funderar mycket över varför så många unga lämnar kyrkan. Det finns en rad förklaringar och teorier. Ändå måste vi fundera ännu mer över hur kyrkan ska kunna bli en plats att återvända till. I västvärlden har så många människor uppfattat att de behöver lämna kyrkans gemenskap, inte minst de unga. Ändå vet vi att de inte slutar vara döpta. Gud har börjat sitt goda verk i dem, och han vill fortsätta det.

En öppen famn. Så möter fadern sin förlorade son som kommit till besinning. Fadern slutade aldrig älska. Han slutade aldrig mana gott för sitt barn. Han såg säkert mot horisonten varje kväll och längtade efter sin pojke. I vår mitt står en herde som söker de förlorade för att rädda dem. Vi är hans händer och hans ansikte. Vi måste tala med hans röst, han som säger: Kom till mig, alla ni som är tyngda av bördor. Jag ska skänka er vila.

Direktorium för katekes säger att katekesen ska börja med vuxna. Kanske är det just dessa marginaliserade katoliker vi ska försöka vända oss till?

En välsignad fastetid och Glad Påsk önskar vi från KPN:s kansli genom

Jim Lagerlöf

Jesus som den gode herden, ikon © Wikimedia.

Katekes för vuxna Att dela både glädje – och sorgeämnen när man tillsammans upptäcker tron

Spännande samtal när (från vänster till höger) Andreas Svensson, Hector Gotborn och Jonas Adolfsen tillsammans upptäcker katolsk tro. Studiecirkelledare är diakon Andreas Björklind och cirkeln görs med Studieförbundet Bilda. Foto: Carina Björklind.

Enligt Direktorium för katekes ska katekes för vuxna vara utgångspunkt för all katekes. Hur ska det gå till? För att nå ut till vuxna behövs många vägar. I detta reportage berättar Andreas Björklind, som diakonvigdes under förra året, hur han samlar en grupp nyfikna i S:t Nikolai församling i Linköping.

Affischen utlovar en ”Introduktion till Katolsk tro” och vänder sig till de som är nyfikna och bär en längtan efter att upptas i kyrkans fulla gemenskap. Kursen är rullande, det betyder att man kan hoppa på när som helst. Efter ett år har man kunnat tillägna sig allt. Man träffas varannan vecka en vardagkväll efter mässan kl 18 och håller på i ca 90 minuter, från 18.45 till 20.15.

Hur personliga vågar människor bli i gruppen?

Min uppfattning är att vi har ett mycket gott klimat, och att deltagarna både delar glädje- och sorge-ämnen. Ofta får jag frågor som jag inte kan svara på direkt, och då tar jag med dem som en ”hemuppgift” att förbereda till nästa träff. Jag försöker vara ärlig med att jag inte vet svaret på rak arm, och tar gärna hjälp av Bibeln, Katekesen eller YouCat för att svara.

Vilka utmaningar upplever du som ledare? Pedagogiskt eller teologiskt?

I den grupp som träffas nu, är de flesta inställda på dop eller konvertering. Det innebär att längtan efter den sakramentala gemenskapen är stark. Balansen mellan katekesens olika (ibland lite abstrakta) moment

och den innerliga längtan och glädjen av att leva i den verkliga relationen med vår Herre är ibland utmanande, men oftare inspirerande!

Brukar ni be tillsammans?

Förutom att jag uppmanar deltagarna att vara med på mässan precis innan, så ber vi några böner i början och avslutar med en välsignelse över deltagarna innan de går hem.

Hur är det att blanda katoliker och icke-katoliker?

Hittills är det oftast endast någon katolik med, men det brukar bli ännu fylligare diskussioner vi de tillfällena. Jag har även funderingar på att kanske starta en grupp för katoliker att fördjupa sin tro tillsammans. Kanske med aposteln Paulus som ett tema.

Just nu använder sig Andreas av KPNs häftserie *Katolsk tro*, han tycker de fungerar bra, men han kan tänka sig att testa annat material i framtiden.

Vad har du lärt dig själv av att leda, vad har det betytt för dig?

Det viktigaste jag har lärt mig är att det är en stor skillnad mellan ”vanligt lärarjobb” och kateketens arbete. Jag är van i lärarsituationen. Det finns en utmaning med att förmedla olika teoretiska perspektiv, samtidigt som det viktigaste i lärsituationen är att vara ett trovärdigt vittne, och hela tiden peka på Kristus som den enda sanningen. Jag är oändligt tacksam för min vinning, som konkret hjälper mig i det; jag upplever att jag har lättare att fokusera på det som är viktigt.

Ulrika Erlandsson

Kateketnytt utges tre gånger om året av Katolska pedagogiska nämnden. Redaktion: Ulrika Erlandsson (ansvarig) och Jim Lagerlöf. Layout: Anna Klint. Tryck: Norra Skåne Offset. På omslaget syns ungdomar från S:ta Eugénias katolska ungdomsförening SEKU, deltagare från KPNs och Bildas kateketkurs på JP II samt KPNs konsulent Jim Lagerlöf på besök i Angered. Foto: Anna Pasikowska. ISSN 0282-0234

Adress:
Johannes Paulus II:s Pastoralcentrum
Brunnstränd 4, 4 tr, Box 2150
S-103 14 Stockholm – www.kpn.se
kpn@katolskakyrkan.se – 08-505 57 660

Stöd KPN!
Det här numret av KateketNytt går som vanligt till alla kateketer som vi har adressen till. Ge oss gärna information om nya kateketer! Ni som vill stödja tidningen kan göra det genom att betala in en frivillig summa till vårt bankgiro 119-2053 och/eller att bidra med förslag till innehållet. Tack till alla er som redan gjort det!

Till vänster: Rodas samlar de unga kateketerna, coachar och instruerar praktiskt. Bild: privat. Till höger: Förebilder har alltid spelat en stor roll för mig, säger Rodas Berhane, ungdomskonsulent i S:ta Eugenia katolska kyrka. Foto: privat.

Rodas ger rum för unga ledare i kyrkan

I **Sankta Eugenia församling** i Stockholm är före detta konfirmander med som ledare i katekesen och i andra verksamheter i församlingen. Man har sakta men säkert utarbetat en modell för hur man tar vara på de ungas gåvor så att de kommer församlingen till del.

Rodas Berhane är ungdomskonsulent och drivande bakom ungdomsarbetet i församlingen. Hennes engagemang väcktes till liv när hon själv skulle konfirmeras.

– Jag kommer från en troende, men inte jättetroende familj. Jag uppskattade alltid undervisningen. Det fanns en 18-årig kateket som blev en förebild för mig. Jag ville bli som hon. Vid konfirmationen började jag ta min tro på allvar. Jag har alltid känt av Guds närvaro, men inte fattat hur mycket mer det fanns. Under konfirmationstiden öppnade sig en helt ny värld. Jag mötte nya vänner. Jag märkte hur den katolska kyrkan är så mycket mer, inte minst efter en pilgrimsresa till Rom.

Sedan blev det läger med Sveriges unga katoliker, SUK. Förebilder spelade stor roll för att väcka Rodas vilja att själv engagera sig. Någon sa att hon också borde bli ledare. Första uppdraget var att åka med som lägerledare för konfirmander.

– Jag började undervisa de yngre barnen. Plötsligt var jag mycket engagerad, hängde hela helgen i kyrkan.

När dåvarande ungdomskonsulent skulle sluta sa hon till Rodas att ”nu vill jag att du tar över”. Aldrig i livet, tänkte Rodas. Det kändes svårt att leva upp till bilden Rodas hade av vad det skulle innebära. Men nu efteråt förstår Rodas att hennes företrädare såg något hos henne som hon inte såg själv. Att hon hade ledaregenskaper.

Idag ser sig Rodas som en bra ledare, som är duktig på att se andras

gåvor. Hon berättar hur det blivit en drivkraft i det hon gör:

– Jag är bra på att se vad folk är kallade till. Alla har ju olika gåvor.

Vad är en bra ledare?

– En bra ledare är en god katolsk förebild, en andlig person. Ledaren behöver vara glad, kunna fungera som en coach, vara naturlig med barn och yngre. Man kan vara ledare på olika sätt, olika typer av personligheter behövs. Viktigt att man brinner för kyrkan, att man vill ge något tillbaka. I första hand ska konfirmanderna vara trygga i sin grupp.

En ledare behöver det sociala, inte stå ensam. En bra ledare kommer från att ha upplevt trygghet i kyrkan och ungdomsgruppen. Har haft kul i kyrkan. Ser fram mot kyrkan. När man själv trivs finns det chans att fundera över vad man själv kan bidra med. ”Jag vill också göra det som ledarna gör.”

Systematiskt arbete

Rodas har tillsammans med andra utvecklat en modell som är systematisk. Det som alltid varit målet med ledarverksamheten är att ungdomsledarna blir allt mer självgående.

Detta händer nu, säger Rodas. Hon kunde aldrig gjort detta själv.

– Vi brinner för vår kyrka. Vi känner alla stor tacksamhet för vad vi fått. Vi delar samma vision. Många känner som jag kring sin egen tid som konfirmand.

Efter konfirmationen erbjuder församlingen ett sommarläger. Där ska det vara riktigt kul. Man firar att man varit med i kyrkans undervisning i många år. Sista passet handlar om hur man nu själv kan engagera sig i

kyrkan. Rodas brukar be personer med olika roller i församlingen att presentera sig och sin uppgift. Sedan får alla fundera över vad de själva skulle kunna vara kallade till. ”Vilka gåvor har jag som jag kan ge till kyrkan?” Därefter får konfirmanderna säga vad de tror om sin egen insats.

Efter sommarlägret bjuds alla in till en ledarutbildning; alla som vill är välkomna. Ungefär hälften av konfirmanderna är kvar och vill engagera sig. Första året är man hjälpledare. Sedan ungdomsledare. Sedan ”ansvarig” om man visar att man klarar det.

På lägren får de nya ledarna prova på olika typer av uppgifter. Det kan vara insatser som att leda lekar, förbereda mat, undervisa om tron eller att ha rollen som fritidsledare. Alla får prova allt och sedan hjälps man åt att fundera på vem som fungerar bäst med vad – vi är ju olika med olika gåvor.

Coachning

Under tiden som hjälpledare fortsätter utbildningen. I centrum står frågan hur man leder andra. Inför varje nytt moment ordnas en introduktionsdag. Det ska vara tydligt vad som krävs och vad som gäller. De nya har alltid en ledare som varit med längre vid sin sida.

Man får coachning i den uppgift man fått. Det innebär enskilda samtal med någon mer erfaren så att man kan utvärdera och utvecklas. Det är fråga om personlig utveckling. Den stora utmaningen för unga ledare är att lösa konflikter och ”problem”. Det krävs en viss mognad. Dessutom behöver en ansvarig ledare vara trygg i sin tro, en katolsk förebild. Man märker snabbt vilka som kan ta större ansvar.

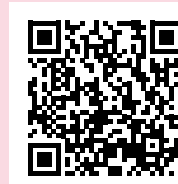
Rodas avslutar med att säga:

– Församlingen behöver vara en trygg plats, det är viktigt att det finns kärlek, gemenskap och uppbackning – det håller folk kvar.

Jim Lagerlöf

Frågor med svar

Du kan också se Rodas i KPN:s filmserie ”Frågor med svar”, där hon och jesuitater Thomas Idergard talar om tre intressanta ämnen som unga ofta frågar efter: tro kontra vetenskap, sanningsbegreppet och kroppen och sexualiteten. Dessa filmer kan med fördel användas med konfirmander.

Se filmerna här!

Teama med Ny generation

Den ekumeniska organisationen Ny Generation brinner för att göra Jesus tillgänglig för fler ungdomar i skolan – genom kristna skolgrupper. De stöttar och uppmuntrar alla kristna ungdomar som vill ta med sig Jesus till sin skoldag. Har du fyllt nitton år kan du gå deras ledarutbildning! Då bor du tillsammans med andra unga i ett hus utanför Uppsala. Det kallas för att ”teama”. När du teamar är du med i det praktiska arbetet, du fördjupar din egen tro och är med och stötta skolgrupper runt om om Sverige. Googla ”ny generation teama” om du vill veta mer! Sista ansökningsdag är 15 april. Om du inte själv är en ung person som vill teama kanske du känner någon som du kan tipsa!

”Låt ingen se ner på dig för att du är ung, utan var en förebild för de troende i allt du säger och gör, i kärlek, tro och renhet.

1 Timotheosbrevet 4:12

Recension av *Våga leda*, av Emma Bergqvist

Hur uppmuntrar vi unga att våga ta ansvar som ledare? Det verkar vara frågan som drev Emma Bergqvist att skriva häftet *Våga leda!*, som ges ut av Alpha Sverige. Ingen trodde att den unge David hade något att bidra med, men Gud hade andra tankar. Mose höll på att bli utbränd innan han började delegera ansvar under ökenvandringen, och där har vi en biblisk grund för teamwork, eller synodalitet. Läsaren påminns om vikten av att vara en reflekterande ledare: ”Är jag okej med att den stämning jag sätter i teamet multipliceras?”, att äga sina misstag och försöka igen och att kommunicera en vision. Råd väl värda att ta fasta på!

Elin Jönsson, stifts ungdomskonsulent

Påve Franciskus talar med barn

En januaridag, vid ett kort besök på KPN fick jag en ny bok i min hand. *Påve Franciskus talar med barn* av Grace Ellis och illustratör Paola Bertolini Grudina.

Boken är indelad i 14 små kapitel, som innehåller teman i form av en bibelberättelse, en förklarande text och ett kärnfullt citat av Påven. Den är lämplig för barn 6–10 år och är utmärkt att läsas tillsammans med en vuxen, då text och bilder inbjuder till samtal om några centrala tankar och erfarenheter i katolsk tro.

Påven uppmuntrar barnen och för den delen oss alla, att upptäcka eller på nytt fördjupa en levande vänskap med Gud och våra medmänniskor. "Gud är förlåtande och god", "Lär dig att be varje dag", "Hjälp människor i nöd" och "Sprid det glada budskapet" är några av kapitelrubrikerna. Mötet med Gud i sakramenten och helgonens betydelse får också varsitt kapitel.

Jag finner de olika bibeltexterna lättbegripliga (och för den som önskar finns det även en hänvisning till Bibelns egna texter) och bilderna är charmiga, målade och hjälper fantasin än mer in i temat.

Ett ord som ofta återkommer är VÄNSKAP. Grunden för vänskapen människor emellan är den djupa vänskapen med Gud genom Jesus Kristus i den helige Ande. Det är det som boken så fint lyfter fram.

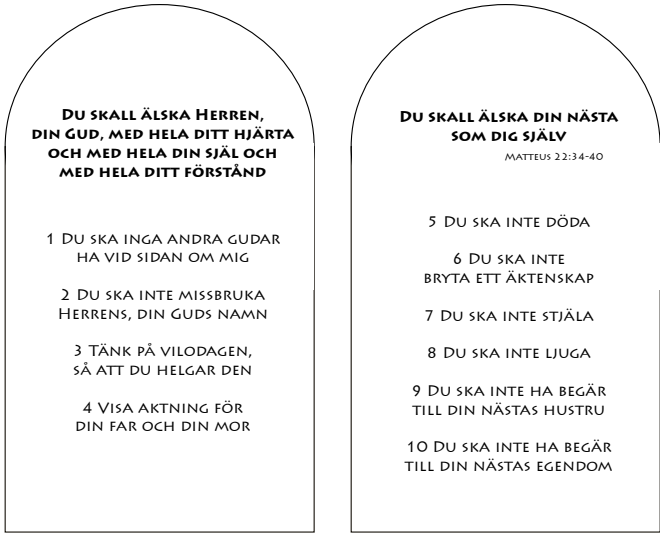
Beställ på www.kpn.se Pris: 90 kronor.

Peter Eggertz,
Katolsk bokhandel

Tio Guds bud i ditt hjärta!

Efter inspiration av våra kollegor i Norge har KPN tagit fram denna pyssel-uppgift kring Tio Guds bud och det dubbla kärleksbudet. Låt barnen klippa ut budtavlor, färglägga. Tejpa ihop dem så att de kan vikas samman som ett hjärta. Längst uppe syns nu det dubbla kärleksbudet. Pysslet kommer att finnas i den nya, bearbetade versionen av lärarhandledning till bok 2, men finns redan nu på KPN:s hemsida. Se under Resurser, Pyssel, Annat.

När du samlar föräldrar

Att samla föräldrar, alldeles särskilt inför barnens förberedelse för första heliga kommunion och konfirmation är viktiga tillfällen att nå ut med information och bygga en god relation till hela familjen. Nu har KPN givit ut två Power points, presentationer som du kan använda när du samlar föräldrarna. Innehåll för **kommunionsföräldrar**: Om sista måltiden, om att kommunionsundervisningen ska vara tvåårig, om att de som undervisar är volontärer, om förväntningarna på föräldrarnas insatser.

Innehåll för **konfirmandföräldrar**: Om konfirmationens sakrament, om att konfirmandundervisningen är tvåårig, om att läger är obligatoriska, om föräldrar-nas insatser.

Båda presentationerna innehåller också information om katekesens mål och uppgifter, om att Katolska kyrkan i Sverige är en del av världskyrkan under påve Franciskus, om att vi har 44 församlingar och många missioner i katolska kyrkan i Sverige under biskop Anders Arborelius ledning samt samtalsfrågor. Självklart lägger ni i församlingen till sådant som är relevant för just er. Du hittar detta material under www.kpn.se/resurser/ladda-ner-gratis

Katolska pedagogiska podden

En gång i månaden släpps nya avsnitt av Katolska pedagogiska podden. Håll utkik på KPNs hemsida, FB-gruppen Kreativa kateketer eller KPN:s instagramkonto #katolskapedagogiska. Under våren planeras samtal med:

- ♦ **Andreas Häger (20 februari)**, ledare för Ny generation, om kristna skolgrupper
- ♦ **Lisa och Magnus Wetterberg (20 mars)**, Familjepastoral teamet
- ♦ **Fader Antonius Almaleh (22 april)**, präst för Kaldeiska missionen i Stockholm norra.

Rekordstort intresse för *Direktorium för katekes!*

Under våren planeras sex kateketkurser runt omkring i landet för att presentera *Direktorium för katekes*. Dessutom presenteras *Direktorium* för stiftets präster och diakoner på dekanatsmöten. Även Den nordiska biskopskonferensen kommer att få en presentation av *Direktorium* av Ulrika Erlandsson den 13 mars, när biskoparna samlas i Luxemburg. Intresset är verkligen stort och det är en glädje att se hur *Direktorium* kan inspirera alla.

Kateketkurser

Om barmhärtighet och skönhet i katekesen

– upptäck *Direktorium för katekes*

Kursledare: Ulrika Erlandsson, ordförande KPN

Sankt Franciskus församling, Jönköping

Lördag 20 april, kl 9.30–12.30 + lunch

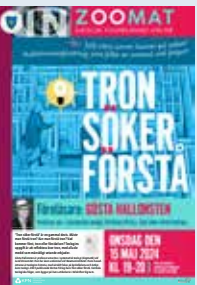
Berätta om Jesus så att fler förstår

– upptäck *Direktorium för katekes*

Kristi Moders församling, Umeå

Lördag 11 maj, kl 9–15

Kursledare: Jim Lagerlöf, konsulent KPN

Inzoomat – katolsk folkbildning online

Var med på Zoom! 30 minuters föredrag och 30 minuters samtal. En onsdag i månaden, kl 19–20. Anmäl dig för att få länken.

Ska vi lyda?

Onsdag 3 april, kl 19–20

Pater Jörg Nies SJ

Tron söker första

Onsdag 15 maj, kl 19–20

Professor Gösta Hallonsten

Katolsk tro för alla

Att bäras och att bära med – kyrkans bön

FULLBOKAD

Heliga hjärtas kloster i Ömberg, 26–28 april

Prenumera på KPNs nyhetsbrev

En gång i månaden skickar KPN ut ett nyhetsbrev via mejl. Det händer mycket som vi vill informera om, vi vill gärna nå dig också! Gå in på KPN:s hemsida, www.kpn.se, skrolla längst ned på första sidan och fyll i din e-postadress i rutan: Prenumera på vårt nyhetsbrev.

Vem är kateket eller ung ledare i din församling?

På KPN vill vi gärna nå ut med Kateketnytt till både kateketer och ungdomsledare. Vi tar därför tacksamt emot listor med namn och adress på ungdomar och kateketer för att kunna skicka ut Kateketnytt tre gånger om året. Skicka till kpn@katolskakyrkan.se

Ibland går det livat till på KPNs kateketkurser, även när man studerar *Direktorium*! Bilden togs vid en presentation av *Direktorium* i Stockholm, den 17 februari 2024. Foto: Anna Pasikowska.

Studieguide för *Direktorium för katekes*

Under våren planeras utgivning av en enkel studieguide för *Direktorium för katekes*. Studieguiden kommer vara upplagd för fem träffar och kan ledas även av kateketer som saknar förkunskaper i *Direktorium*, kanske av dig? Håll utkik på KPN:s hemsida.

Lisa och Magnus Wetterberg

Äktenskapet är en skola

Påve Franciskus har ofta uttryckt att familjerna måste vara en utgångspunkt för kyrkans evangelisationsarbete. Därför har biskop Anders Arborelius startat ett familjepastoralt team med biskopsvikarie monsignor Andrés Bernar som ordförande och Lisa och Magnus Wetterberg som konsulenter.

Lisa och Magnus har redan hunnit resa runt en del, första tiden handlar om att nätverka, undersöka vilka behov och önskningar som finns och att synas och höras ute i församlingarna. Deras huvudansvar blir att hålla vigselförberedande kurser, men de kommer också att engagera sig i att stötta par som redan är gifta samt föräldrar och familjer.

När vi ses för att samtala om vilka de är och vad de ska syssla med blir jag plötsligt rörd. På ett så öppet och naturligt sätt kommer de in på äktenskapliga relationer och det väcker känslor kring mitt eget äktenskap. Det är så nyttigt att få tala om sin relation ibland och att få höra andras erfarenheter. Magnus och Lisa har varit gifta i 29 år, de har mycket att lära mig.

Vi talar om deras relation och det blir tydligt hur konkret kärlek kan vara. När ska man ta fajten om tvättkorgen? Hur ska man göra det? Vad är fokus? Hur visar jag att jag valt den andra, att jag älskar henne? Hur blir vår kärlek det centrala i vår relation och vem är Jesus i vårt drama?

Jag prövar olika påståenden som Lisa och Magnus får fundera kring. Äktenskapet är en skola, säger jag. De säger både ja – och nej. Man lär sig mycket av varandra, den andre är ju min väg till Gud, säger de, men samtidigt finns det ju inga skolbänkar och det blir ingen examen. Men i en skola lär man sig saker, man utvecklas, man provas.

Hör hela samtalet med Magnus och Lisa Wetterberg i Katolska pedagogiska podden, som släpps kring den 20 mars.

Jim Lagerlöf

QR-koden här går till vår hemsida där vi samlat alla KPN:s poddar.